

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยพะเยา

ว่าด้วย ธรรมนูญและจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๓

โดยที่พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๙ บัญญัติให้สถาบันอุดมศึกษาและบุคลากรต้องปฏิบัติหน้าที่ตามหลักธรรมนูญ สถาบันอุดมศึกษาต้องจัดให้มีระบบควบคุมภายในและการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพเพื่อประโยชน์ในการป้องกันและขจัดการขัดกันแห่งผลประโยชน์ และการทุจริตประพฤติมิชอบเพื่อให้การดำเนินการสอดคล้องและเป็นไปตามพระราชบัญญัติการอุดมศึกษากำหนด อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยพะเยา พ.ศ. ๒๕๕๓ ประกอบกับมติสภามหาวิทยาลัยพะเยา ในคราวประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๓ จึงออกข้อบังคับไว้ดังนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยพะเยา ว่าด้วย ธรรมนูญและจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๓”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในข้อบังคับนี้

“สภามหาวิทยาลัย” หมายความว่า สภามหาวิทยาลัยพะเยา

“มหาวิทยาลัย” หมายความว่า มหาวิทยาลัยพะเยา

“อธิการบดี” หมายความว่า อธิการบดีมหาวิทยาลัยพะเยา

“ผู้บริหาร” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งหรือผู้รักษาการในตำแหน่งอธิการบดี รองอธิการบดี ผู้ช่วยอธิการบดี หัวหน้าส่วนงานและรองหัวหน้าส่วนงานตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยพะเยา พ.ศ. ๒๕๕๓ และหัวหน้าหน่วยงานภายในส่วนงานของมหาวิทยาลัยพะเยา

“บุคลากร” หมายความว่า ผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยพะเยา ได้แก่ พนักงานสายวิชาการ พนักงานสายบริการ ลูกจ้าง และให้รวมถึงพนักงานตามสัญญาจ้างพิเศษ

“พนักงานสายวิชาการ” หมายความว่า อาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์ และผู้เชี่ยวชาญ ที่ทำหน้าที่สอนนิสิต

“พนักงานสายบริการ” หมายความว่า ผู้ปฏิบัติในส่วนงานต่างๆของมหาวิทยาลัยพะเยา

“คณะกรรมการตรวจสอบ” หมายความว่า คณะกรรมการตรวจสอบประจำมหาวิทยาลัยพะเยา

“คณะกรรมการธรรมาภิบาลและจริยธรรม” หมายความว่า คณะกรรมการธรรมาภิบาลและจริยธรรมของมหาวิทยาลัยพะเยา

“คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง” หมายความว่า คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงการควบคุมภายใน และความโปร่งใสของมหาวิทยาลัยพะเยา

“การตรวจสอบภายใน” หมายความว่า กิจกรรมการให้ความเชื่อมั่นและการให้คำปรึกษาอย่างเที่ยงธรรมและเป็นอิสระ เป็นการทำให้มีขึ้นเพื่อเพิ่มคุณค่าและปรับปรุงการปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัยให้ดีขึ้น และจะช่วยให้มหาวิทยาลัยบรรลุถึงเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ด้วยการประเมินและปรับปรุงประสิทธิภาพของกระบวนการบริหารความเสี่ยง การควบคุม และการกำกับดูแลอย่างเป็นระบบ

“หน่วยตรวจสอบภายใน” หมายความว่า หน่วยงานที่รับผิดชอบงานตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยพะเยา

“หัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายใน” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งสูงสุดในหน่วยตรวจสอบภายในมหาวิทยาลัยพะเยา

“ผู้ตรวจสอบภายใน” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยพะเยา หรือดำรงตำแหน่งอื่นที่ทำหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยพะเยา

“หน่วยรับตรวจ” หมายความว่า ส่วนงานที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัยพะเยา

“การควบคุมภายใน” หมายความว่า กระบวนการปฏิบัติงานที่มหาวิทยาลัยจัดให้มีขึ้นเพื่อสร้างความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่า การดำเนินงานของมหาวิทยาลัยจะบรรลุวัตถุประสงค์ด้านการดำเนินงาน ด้านการรายงาน และด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง

“ความเสี่ยง” หมายความว่า ความเป็นไปได้ที่เหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งอาจเกิดขึ้นและเป็นอุปสรรคต่อการบรรลุวัตถุประสงค์

“การบริหารจัดการความเสี่ยง” หมายความว่า กระบวนการบริหารจัดการเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อมหาวิทยาลัย เพื่อให้มหาวิทยาลัยสามารถดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์รวมถึงเพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถให้มหาวิทยาลัย

ข้อ ๔ ให้อธิการบดีเป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้ กรณีที่มีปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบหรือต้องตีความระเบียบนี้ ให้อธิการบดีเป็นผู้วินิจฉัยสั่งการและให้ถือเป็นที่สุด และในกรณีที่ปัญหาและอธิการบดีเห็นสมควร ให้อธิการบดีเสนอต่อสภามหาวิทยาลัยเพื่อวินิจฉัย

ในกรณีมีเหตุผลและความจำเป็นที่ต้องขอยกเว้นหรืองดการปฏิบัติตามข้อบังคับนี้ ข้อใดข้อหนึ่งให้สภามหาวิทยาลัยเป็นผู้พิจารณาอนุมัติ

หมวด ๑

ธรรมาภิบาลและจริยธรรม

ส่วนที่ ๑

บททั่วไป

ข้อ ๕ ธรรมาภิบาล เป็นหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคม มีความสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคมทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจและภาคประชาชน ซึ่งครอบคลุมถึงฝ่ายวิชาการ ฝ่ายปฏิบัติการฝ่ายราชการ และฝ่ายธุรกิจสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข รู้รักสามัคคี ก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน ยุติธรรม โปร่งใส และมีส่วนร่วม อันเป็นคุณลักษณะสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และการปกครองแบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ข้อ ๖ องค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาล ๖ ประการ ประกอบด้วย

(๑) หลักนิติธรรม (Rule of Law) หมายถึง การตรากฎหมายที่ถูกต้องเป็นธรรม การบังคับการเป็นไปตามกฎหมาย ปฏิบัติตามกฎหมายกติกาอย่างเคร่งครัด โดยคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพและความยุติธรรม

(๒) หลักคุณธรรม (Ethics) หมายถึง การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม ซื่อสัตย์ ประหยัด อุดม มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพที่สุจริต

(๓) หลักความโปร่งใส (Transparency) หมายถึง ความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้

(๔) หลักการมีส่วนร่วม (Participation) หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง การบริหาร

(๕) หลักความรับผิดชอบ (Accountability) หมายถึง การมีจิตสำนึกในหน้าที่ร่วมรับผิดชอบต่อสังคม สิทธิและหน้าที่และปัญหาสาธารณะของบ้านเมือง และเคารพความคิดเห็นที่แตกต่างตามหลักประชาธิปไตย

(๖) หลักความคุ้มค่า (Value for Money) หมายถึง การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ

ข้อ ๗ หลักธรรมาภิบาลในการบริหารบ้านเมืองที่ดี ๑๐ ประการ ประกอบด้วย

(๑) คุณธรรม/จริยธรรม (Morality/Ethics)

(๒) ประสิทธิภาพ (Efficiency)

(๓) ประสิทธิผล (Effectiveness)

(๔) การตอบสนอง (Responsiveness)

(๕) ภาระรับผิดชอบ/สามารถตรวจสอบได้ (Accountability)

(๖) เปิดเผย/โปร่งใส (Transparency)

(๗) หลักนิติธรรม (Rule of Law)

(๘) ความเสมอภาค (Equity)

(๙) การมีส่วนร่วม/การพยายามแสวงหาฉันทามติ (Participation/Consensus Oriented)

(๑๐) การกระจายอำนาจ (Decentralization)

ส่วนที่ ๒

ธรรมนูญและจริยธรรมอันเป็นค่านิยมหลัก

ข้อ ๘ สภามหาวิทยาลัย ผู้บริหาร บุคลากร มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย เพื่อรักษาผลประโยชน์ส่วนรวม เป็นกลางทางการเมือง บริหารด้วยหลักธรรมนูญ โดยจะต้องยึดมั่นในหลักธรรมนูญ และต้องยึดมั่นในมาตรฐานทางจริยธรรมอันเป็นค่านิยมหลัก ๗ ประการดังนี้

- (๑) ยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ อันได้แก่ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- (๒) ซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดี และรับผิดชอบต่อหน้าที่
- (๓) กล้าตัดสินใจและกระทำในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม
- (๔) คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว และมีจิตสาธารณะ
- (๕) มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน
- (๖) ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ
- (๗) ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีและรักษาภาพลักษณ์ของทางราชการ

ส่วนที่ ๓

มาตรฐานธรรมนูญและจริยธรรม

ข้อ ๙ สภามหาวิทยาลัย ผู้บริหาร บุคลากร ต้องจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ปฏิบัติตนตามหลักศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

ข้อ ๑๐ สภามหาวิทยาลัย ผู้บริหาร บุคลากร ต้องยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยยอมรับฟังความเป็นของส่วนรวม รวมถึงคำนึงถึงสิทธิและหน้าที่ตามระบอบประชาธิปไตย อีกทั้งไม่ดำเนินการใดๆ ที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ระบอบการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ข้อ ๑๑ สภามหาวิทยาลัย ผู้บริหาร บุคลากร ต้องยึดถือประโยชน์ของมหาวิทยาลัยเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตนและไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน โดยไม่นำความสัมพันธ์ส่วนตัวที่ตนมีต่อบุคคลอื่นมาประกอบใช้ดุลยพินิจให้เป็นคุณหรือโทษแก่บุคคลนั้นหรือปฏิบัติต่อบุคคลนั้นต่างจากบุคคลอื่นและไม่กระทำการใดหรือดำรงตำแหน่งใด หรือปฏิบัติภารกิจใดในฐานะส่วนตัวซึ่งก่อให้เกิดความเคลือบแคลงหรือสงสัยว่าจะขัดกับประโยชน์ส่วนรวมที่อยู่ในความรับผิดชอบตามหน้าที่ของตน

ข้อ ๑๒ สภามหาวิทยาลัย ผู้บริหาร บุคลากร ต้องรักดีต่อองค์กรโดยเชิดชูองค์กร ปฏิบัติงานโดยยึดมั่นเป้าหมายขององค์กรเป็นหลัก รักษาวัฒนธรรมและภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กร รวมทั้งเคารพสถานที่และช่วยกันรักษาความสงบเรียบร้อยในองค์กร

ข้อ ๑๓ สภามหาวิทยาลัย ผู้บริหาร บุคลากร ต้องมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงานรักษา มาตรฐาน มีคุณภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้ โดยมุ่งมั่นที่จะทำงานให้เกิดผลดีแก่องค์กรและ ประโยชน์ส่วนรวม เน้นการปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กร ให้มีความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพ

ข้อ ๑๔ สภามหาวิทยาลัย ผู้บริหาร บุคลากร ต้องรู้รักสามัคคี มีจิตสำนึกที่ดี ซื่อสัตย์ สุจริตและมีความรับผิดชอบหน้าที่ โดยยึดมั่นปฏิบัติตนให้อยู่ในหลักคุณธรรม มีความซื่อตรง ไม่คดโกงปฏิบัติหน้าที่อย่าง ตรงไปตรงมา ไม่ประพฤติดนเป็นที่ยึดเหนี่ยว

ข้อ ๑๕ สภามหาวิทยาลัย ผู้บริหาร บุคลากร ต้องยึดมั่นทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม และชอบด้วยกฎหมาย โดยยึดมั่นในหลักการและถือปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด ยึดหลักวิชา และจรรยาวิชาชีพ ในการปฏิบัติงาน กล้าคิด กล้าทำ และกล้ารับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมาย มุ่งที่จะกระทำในสิ่งที่ถูกต้องดีงาม โดยปราศจากอคติ และไม่ยอมโอนอ่อน ผ่อนตามอิทธิพลใด ๆ

ข้อ ๑๖ สภามหาวิทยาลัย ผู้บริหาร บุคลากร ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม เป็นกลางทางการเมือง มีจิตให้บริการแก่บุคคลร่วมงานด้วยอัธยาศัยไมตรี โดยไม่เลือกปฏิบัติ ปฏิบัติด้วยความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ เป็นธรรม และปราศจากอคติ

ข้อ ๑๗ สภามหาวิทยาลัย ผู้บริหาร บุคลากร ต้องให้เกียรติแก่บุคคลร่วมงาน ผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงาน ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และไม่ก้าวท้าว สิทธิส่วนบุคคลหรือเรื่องส่วนตัวของผู้อื่น

ข้อ ๑๘ สภามหาวิทยาลัย ผู้บริหาร บุคลากร ต้องเสียสละ มีความขยันหมั่นเพียร อุทิศเวลาให้งานอย่างเต็มที่ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ ช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานและผู้อื่น โดยไม่หวังผลประโยชน์ตอบแทนอื่นใด

ข้อ ๑๙ สภามหาวิทยาลัย ผู้บริหาร บุคลากร ต้องประหยัด โดยการใช้เวลาราชการ เงิน ทรัพย์สิน บุคลากร บริการ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกของทางราชการ และสิทธิประโยชน์ ที่ราชการจัดให้อย่างคุ้มค่า สมประโยชน์ของทางราชการ รวมทั้งไม่นำไปใช้เพื่อประโยชน์แก่ตนเอง หรือผู้อื่น

ข้อ ๒๐ สภามหาวิทยาลัย ผู้บริหาร บุคลากร ต้องปฏิบัติตามข้อบังคับนี้ อย่างตรงไปตรงมา และไม่กระทำการเสี่ยงข้อบังคับนี้

ข้อ ๒๑ สภามหาวิทยาลัย ผู้บริหาร บุคลากร เมื่อรู้หรือพบเห็นการฝ่าฝืนข้อบังคับนี้ สภามหาวิทยาลัย ผู้บริหาร บุคลากร มีหน้าที่ ต้องรายงานการฝ่าฝืนดังกล่าวพร้อมพยานหลักฐาน (ถ้ามี) ต่อคณะกรรมการธรรมาภิบาลและจริยธรรมโดยพลัน

ส่วนที่ ๔

ธรรมนูญการจรรยาบรรณ และการบังคับใช้

ข้อ ๒๒ ให้สภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งคณะกรรมการธรรมนูญการจรรยาบรรณและจรรยาบรรณ โดยมีองค์ประกอบดังนี้

- (๑) กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนหนึ่งคน เป็นประธานกรรมการ
  - (๒) ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก จำนวนไม่เกินสี่คน เป็นกรรมการ
  - (๓) หัวหน้าหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านกฎหมาย เป็นเลขานุการ
- ทั้งนี้ อาจแต่งตั้งผู้มีคุณสมบัติเหมาะสม จำนวนไม่เกินสองคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการก็ได้

ข้อ ๒๓ คุณสมบัติคณะกรรมการธรรมนูญการจรรยาบรรณและจรรยาบรรณ ประกอบด้วย

(๑) เป็นบุคคลซึ่งได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง มีความรู้ความเข้าใจและมีประสบการณ์เพียงพอที่จะทำหน้าที่ในฐานะกรรมการตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย โดยอย่างน้อยหนึ่งคนต้องมีความรู้ความเข้าใจและมีประสบการณ์ด้านกฎหมาย

(๒) เป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในภารกิจของมหาวิทยาลัย เป็นผู้ที่สามารถอุทิศเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ และแสดงความเห็นและรายงานผลการดำเนินงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ด้วยความเป็นอิสระและเที่ยงธรรม

ข้อ ๒๔ คณะกรรมการธรรมนูญการจรรยาบรรณและจรรยาบรรณต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) ไม่เป็นข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง ที่ปรึกษา ผู้ที่ได้รับเงินเดือน ค่าจ้างหรือค่าตอบแทนประจำของมหาวิทยาลัย

(๒) ไม่เป็นผู้มีความขัดแย้งทางผลประโยชน์กับมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ ไม่ว่าจะในขณะดำรงตำแหน่ง หรือภายในระยะเวลาหนึ่งปีก่อนวันที่ได้รับแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการธรรมนูญการจรรยาบรรณและจรรยาบรรณ

(๓) ไม่เป็นบุพการี ผู้สืบสันดาน หรือคู่สมรส ของสภามหาวิทยาลัย อธิการบดี

ข้อ ๒๕ ให้คณะกรรมการธรรมนูญการจรรยาบรรณและจรรยาบรรณ มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี

ในกรณีที่คณะกรรมการธรรมนูญการจรรยาบรรณและจรรยาบรรณพ้นจากตำแหน่งตามวาระ แต่สภามหาวิทยาลัยยังมิได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการธรรมนูญการจรรยาบรรณและจรรยาบรรณขึ้นใหม่ ให้คณะกรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อน จนกว่าสภามหาวิทยาลัยจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการธรรมนูญการจรรยาบรรณและจรรยาบรรณขึ้นใหม่

ข้อ ๒๖ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) กรรมการตามข้อ ๒๒ (๑) พ้นจากตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ

(๔) สภามหาวิทยาลัยมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง ด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการสภามหาวิทยาลัยทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

ข้อ ๒๗ ในกรณีที่คณะกรรมการธรรมาภิบาลและจริยธรรมว่างลงไม่ว่าด้วยเหตุใด และยังมีได้ดำเนินการให้ได้มาซึ่งประธานกรรมการหรือกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้คณะกรรมการธรรมาภิบาลและจริยธรรมประกอบด้วยกรรมการเท่าที่มีอยู่

ในกรณีที่คณะกรรมการธรรมาภิบาลและจริยธรรมพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้สภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งกรรมการธรรมาภิบาลและจริยธรรมแทนภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่กรรมการผู้นั้นพ้นจากตำแหน่ง และให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน แต่ถ้าวาระการดำรงตำแหน่งเหลืออยู่น้อยกว่าเก้าสิบวัน จะไม่ดำเนินการให้มีผู้ดำรงตำแหน่งแทนก็ได้

ข้อ ๒๘ คณะกรรมการธรรมาภิบาลและจริยธรรมมีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

(๑) กำกับดูแล ผู้บริหาร บุคลากร มหาวิทยาลัยพะเยา ให้ปฏิบัติตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยพะเยา ว่าด้วย ธรรมาภิบาลและจริยธรรม อย่างเคร่งครัด

(๒) กำกับดูแลระบบการตรวจสอบของมหาวิทยาลัย ให้มีความเป็นอิสระเพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานในหน้าที่

(๓) สอบทานประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการตรวจสอบ

(๔) พิจารณาเสนอร่างระเบียบ ประกาศมหาวิทยาลัยที่เกี่ยวกับธรรมาภิบาลและจริยธรรมของมหาวิทยาลัย ต่อมหาวิทยาลัยหรือสภามหาวิทยาลัย

(๕) คຸ້ມครອງผู้ซึ่งปฏิบัติตามข้อบังคับว่าด้วยธรรมาภิบาลและจริยธรรมนี้ อย่างตรงไปตรงมาและเป็นธรรม

(๖) พิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาอันเกิดจากการใช้ข้อบังคับว่าด้วยธรรมาภิบาลและจริยธรรมนี้ ให้คำวินิจฉัยของคณะกรรมการธรรมาภิบาลและจริยธรรมเป็นที่สุด

(๗) พิจารณาเสนอแนะการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับนี้ หรือการอื่นที่เห็นสมควร

(๘) จัดทำรายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการธรรมาภิบาลและจริยธรรม อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งต่อสภามหาวิทยาลัย

(๙) เสนอชื่อ พิจารณาให้รางวัล ยกย่อง และเชิดชู ผู้ที่ปฏิบัติตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยพะเยา ว่าด้วย ธรรมาภิบาลและจริยธรรมนี้อย่างจริงจังให้เป็นแบบอย่างที่ดี

(๑๐) สอดส่องดูแลให้มีการปฏิบัติตามข้อบังคับนี้ ในกรณีที่มีข้อสงสัยหรือมีข้อร้องเรียน ว่ามีการฝ่าฝืนข้อบังคับนี้ ให้มีหนังสือถึงคณะกรรมการตรวจสอบดำเนินการตรวจสอบและทำความเข้าใจ เสนอให้คณะกรรมการธรรมาภิบาลและจริยธรรมวินิจฉัยชี้ขาดโดยพลัน

(๑๑) ปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ข้อบังคับมหาวิทยาลัยพะเยา ว่าด้วย ธรรมาภิบาลและ จริยธรรมกำหนด หรือตามที่อธิการบดีหรือที่สภามหาวิทยาลัยมอบหมาย

ข้อ ๒๙ การฝ่าฝืนตามข้อบังคับนี้ เป็นความผิดวินัยตามข้อบังคับว่าด้วยวินัย การรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัยกับบุคลากรตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๓๐ กรณีจำเป็นที่ต้องดำเนินการเรื่องใดโดยเร่งด่วน หากปล่อยให้เนิ่นช้าไป จะกระทบต่อประโยชน์ส่วนรวมหรือประโยชน์ของมหาวิทยาลัย และไม่อาจเรียกประชุมคณะกรรมการ ธรรมาภิบาลและจริยธรรมได้ ให้ดำเนินการขอคำแนะนำจากสภามหาวิทยาลัย

สภามหาวิทยาลัยต้องให้คำแนะนำตามสมควร ตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ธรรมาภิบาลและจริยธรรม หรือ ผู้ตรวจการแผ่นดิน หากไม่มีคำวินิจฉัยในเรื่องที่เป็นปัญหามาก่อน สภามหาวิทยาลัยอาจให้คำแนะนำโดยยึดประโยชน์สูงสุดของส่วนรวมเป็นสำคัญ ทั้งต้องมุ่งสร้าง ความสำนึกและเที่ยงธรรมในหน้าที่ ผดุงเกียรติและศักดิ์ศรีของ ผู้บริหาร บุคลากร ที่สร้าง ความไว้วางใจและเชื่อมั่นของปวงชน และการดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีงามให้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ธรรมาภิบาลและจริยธรรม ทราบ

ผู้บริหาร บุคลากร ที่ปฏิบัติตามคำแนะนำของสภามหาวิทยาลัยแล้วโดยสุจริต ไม่ต้องรับผิดทางวินัย

ส่วนที่ ๕

การส่งเสริม

ข้อ ๓๑ ให้ผู้บริหารเผยแพร่ ปลุกฝังธรรมาภิบาลและจริยธรรมให้เป็นที่รับทราบ อย่างกว้างขวางในสภามหาวิทยาลัย ผู้บริหาร บุคลากร

ข้อ ๓๒ ให้ผู้บริหารส่งเสริม ยกย่อง และเชิดชู สภามหาวิทยาลัย ผู้บริหาร บุคลากร ผู้ที่ปฏิบัติตามข้อบังคับธรรมาภิบาลและจริยธรรมอย่างจริงจังให้เป็นแบบอย่าง

ข้อ ๓๓ ให้ผู้บริหารเผยแพร่ให้ประชาชน ผู้เป็นคู่สมรส ญาติ พี่น้อง พรรคพวกเพื่อนฝูง ของสภามหาวิทยาลัย ผู้บริหาร บุคลากร ตลอดจนประชาชนผู้มาติดต่อราชการทราบข้อบังคับ ธรรมาภิบาลและจริยธรรม เพื่อไม่ทำการอันเป็นการส่งเสริมหรือก่อให้เกิดการฝ่าฝืนจริยธรรม

หมวด ๒
การตรวจสอบภายใน
ส่วนที่ ๑
บททั่วไป

ข้อ ๓๔ ในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ให้มหาวิทยาลัยจัดให้มีหน่วยงานตรวจสอบภายในขึ้นตรงต่อคณะกรรมการตรวจสอบ

ข้อ ๓๕ การบริหารงานทั่วไปของหน่วยตรวจสอบภายใน ให้หน่วยตรวจสอบภายในขึ้นตรงต่ออธิการบดี เว้นแต่ กรณีการแต่งตั้ง โยกย้าย ถอดถอน เลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง และประเมินผลงานของหัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายใน ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบ

ให้อธิการบดีจัดสรรบุคลากรและทรัพยากร เพื่อให้การปฏิบัติงานของหน่วยตรวจสอบภายในเป็นไปอย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับปริมาณงานและความซับซ้อนของภารกิจของมหาวิทยาลัย

ข้อ ๓๖ หัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายในและผู้ตรวจสอบภายในต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

- (๑) มีความรู้ ทักษะ และความสามารถที่จำเป็นต่อการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
- (๒) มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี ประกาศและคำสั่งที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย
- (๓) มีความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน การกำกับดูแล การบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในของมหาวิทยาลัย

ข้อ ๓๗ อธิการบดีจะแต่งตั้งให้ผู้ตรวจสอบภายในรักษาการตำแหน่งอื่นในขณะเดียวกันไม่ได้ อธิการบดีและหรือคณะกรรมการตรวจสอบจะพิจารณาสั่งการให้ผู้ตรวจสอบภายในปฏิบัติงานอื่นได้ตามควรแก่กรณี ทั้งนี้ งานดังกล่าวต้องไม่ทำให้ผู้ตรวจสอบภายในขาดความเป็นอิสระและเที่ยงธรรมในกิจกรรมที่ตรวจสอบ

ข้อ ๓๘ ให้ผู้ตรวจสอบดำรงไว้ซึ่งความเป็นอิสระและไม่ขัดแย้งทางผลประโยชน์ในกิจกรรมที่ตรวจสอบ และปราศจากการแทรกแซงในการปฏิบัติงานและการเสนอความเห็นในการตรวจสอบของผู้บริหารหรือบุคคลหนึ่งบุคคลใด รวมทั้งต้องไม่ตรวจสอบงานที่ตนเคยทำหน้าที่บริหารหรือปฏิบัติงานภายในระยะเวลาหนึ่งปีก่อนการตรวจสอบ

ผู้ตรวจสอบภายในไม่ควรเป็นกรรมการในคณะกรรมการใด ๆ ของมหาวิทยาลัยหรือส่วนงานในสังกัดมหาวิทยาลัย อันมีผลกระทบต่อความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานและการเสนอความเห็นในการตรวจสอบ

ข้อ ๓๙ ให้ผู้ตรวจสอบภายในมีสิทธิในการเข้าถึงข้อมูล บุคคล เอกสารหลักฐานและทรัพย์สินต่าง ๆ เพื่อรับทราบข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน

ส่วนที่ ๒

คณะกรรมการตรวจสอบ

ข้อ ๔๐ ให้สภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ โดยมีองค์ประกอบดังนี้

(๑) ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก จำนวนหนึ่งคน เป็นประธานกรรมการ

(๒) ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก จำนวนไม่เกินสี่คน เป็นกรรมการ โดยกรรมการหนึ่งคนต้องเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ

(๓) หัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายใน เป็นเลขานุการ

ทั้งนี้ อาจแต่งตั้งผู้มีคุณสมบัติเหมาะสม จำนวนไม่เกินสองคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการก็ได้

ข้อ ๔๑ คุณสมบัติของคณะกรรมการตรวจสอบ ประกอบด้วย

(๑) เป็นบุคคลซึ่งได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง มีความรู้ความเข้าใจและมีประสบการณ์เพียงพอที่จะทำหน้าที่ในฐานะกรรมการตรวจสอบตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย โดยอย่างน้อยหนึ่งคนต้องมีความรู้ความเข้าใจและมีประสบการณ์ด้านการเงินการบัญชีหรือด้านการตรวจสอบภายใน

(๒) เป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในภารกิจของมหาวิทยาลัย

(๓) เป็นผู้ที่สามารถอุทิศเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ และแสดงความเห็นและรายงานผลการดำเนินงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยความเป็นอิสระและเที่ยงธรรม

ข้อ ๔๒ คณะกรรมการตรวจสอบต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) ไม่เป็นข้าราชการประจำที่ดำรงตำแหน่งในกระทรวงเจ้าสังกัดของมหาวิทยาลัย

(๒) ไม่เป็นกรรมการที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้กำหนดนโยบายหรือระเบียบปฏิบัติหรือมีอำนาจในการตัดสินใจด้านการบริหาร รวมทั้งไม่เป็นข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง หรือ ที่ปรึกษา ได้รับเงินเดือนหรือค่าตอบแทนประจำจากมหาวิทยาลัย ผู้ที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ ไม่ว่าในขณะดำรงตำแหน่งหรือภายในระยะเวลาสองปีก่อนวันที่ได้รับแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการตรวจสอบ

(๓) ไม่เป็นผู้มีความขัดแย้งทางผลประโยชน์กับมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ ไม่ว่าในขณะดำรงตำแหน่ง หรือภายในระยะเวลาหนึ่งปีก่อนวันที่ได้รับแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการตรวจสอบ

(๔) ไม่เป็นบุพการี ผู้สืบสันดาน หรือคู่สมรส ของสภามหาวิทยาลัย อธิการบดี หัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายใน หรือผู้ตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัย

ข้อ ๔๓ คณะกรรมการตรวจสอบมีหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้

(๑) จัดทำกฎบัตรคณะกรรมการตรวจสอบให้สอดคล้องกับขอบเขตความรับผิดชอบในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ โดยต้องได้รับความเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัย และมีการสอบทานกฎบัตรอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

(๒) สอบทานประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการควบคุมภายใน กระบวนการบริหารความเสี่ยง และกระบวนการกำกับดูแลที่ดี

(๓) สอบทานให้มหาวิทยาลัยมีการรายงานการเงินอย่างถูกต้องและน่าเชื่อถือ

(๔) สอบทานการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยให้ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับหรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน รวมทั้ง ประกาศ ข้อกำหนดของมหาวิทยาลัย

(๕) กำกับดูแลระบบงานตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัย ให้มีความเป็นอิสระ เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานในหน้าที่

(๖) พิจารณารายการที่เกี่ยวข้องกัน หรือรายงานที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ หรือมีโอกาสเกิดการทุจริตที่อาจมีผลกระทบต่อการทำงานของมหาวิทยาลัย

(๗) ให้ข้อเสนอแนะการพิจารณาแต่งตั้ง โยกย้าย เลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง และประเมินผลงานของหัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายในต่อสภามหาวิทยาลัย

(๘) ประชุมหารือร่วมกับสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน หรือผู้สอบบัญชีที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเห็นชอบเกี่ยวกับผลการตรวจสอบและเรื่องอื่น ๆ และอาจเสนอแนะให้สอบทานหรือตรวจสอบรายการใดที่เห็นว่าจำเป็น รวมถึงเสนอคำตอบแทนของผู้สอบบัญชีต่อสภามหาวิทยาลัย

(๙) รายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งต่อสภามหาวิทยาลัย

(๑๐) ประเมินผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรคของหน่วยตรวจสอบภายใน รวมทั้งเสนอแนะแนวทางการพัฒนาระบบการตรวจสอบภายในและศักยภาพของผู้ตรวจสอบภายในของหน่วยตรวจสอบภายในอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งต่อสภามหาวิทยาลัย

(๑๑) ปฏิบัติงานอื่นใดตามกฎหมายกำหนดหรือสภามหาวิทยาลัยมอบหมาย

ข้อ ๔๔ ให้คณะกรรมการตรวจสอบ มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี

ในกรณีที่คณะกรรมการตรวจสอบพ้นจากตำแหน่งตามวาระ แต่สภามหาวิทยาลัยยังมีได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบขึ้นใหม่ ให้คณะกรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าสภามหาวิทยาลัยจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบขึ้นใหม่

ข้อ ๔๕ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) กรรมการตามข้อ ๔๐ (๒) พ้นจากตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ

(๔) สภามหาวิทยาลัยมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง ด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการสภามหาวิทยาลัยทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

ในกรณีที่ประธานกรรมการตรวจสอบตามข้อ ๔๐ (๑) ที่ดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ พ้นจากตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ

ข้อ ๔๖ ในกรณีที่คณะกรรมการตรวจสอบว่างลงไม่ว่าด้วยเหตุใด และยังมีได้ดำเนินการให้ได้มาซึ่งประธานกรรมการหรือกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้คณะกรรมการตรวจสอบประกอบด้วยกรรมการเท่าที่มีอยู่

ในกรณีที่คณะกรรมการตรวจสอบพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้สภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบแทนภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันที่กรรมการผู้นั้นพ้นจากตำแหน่ง และให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน แต่ถ้าวาระการดำรงตำแหน่งเหลืออยู่น้อยกว่าเก้าสิบวัน จะไม่ดำเนินการให้มีผู้ดำรงตำแหน่งแทนก็ได้

ส่วนที่ ๓

หน่วยตรวจสอบภายใน

ข้อ ๔๗ ให้ผู้ตรวจสอบภายในมีสิทธิในการเข้าร่วมประชุมกับผู้บริหารในเรื่องเกี่ยวกับนโยบายและการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย เพื่อรับทราบข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน

ข้อ ๔๘ ให้หน่วยงานตรวจสอบภายใน มีหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังนี้

(๑) กำหนดเป้าหมาย ทิศทาง ภารกิจงานตรวจสอบภายใน เพื่อสนับสนุนการบริหารงานและการดำเนินงานต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย โดยให้สอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัย สภามหาวิทยาลัย และคณะกรรมการตรวจสอบ โดยคำนึงถึงการกำกับดูแลที่ดี ความมีประสิทธิภาพของกิจกรรมการบริหารความเสี่ยงและความเพียงพอของระบบการควบคุมภายในของมหาวิทยาลัย

(๒) กำหนดกฎบัตรไว้เป็นลายลักษณ์อักษรและเสนออธิการบดีก่อนเสนอคณะกรรมการตรวจสอบ เพื่อพิจารณาให้ความเป็นเห็นชอบและเผยแพร่หน่วยรับตรวจทราบ รวมทั้งมีการสอบทานความเหมาะสมของกฎบัตรอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

(๓) จัดให้มีการประกันและปรับปรุงคุณภาพงานตรวจสอบภายในทั้งภายในและภายนอกตามรูปแบบและวิธีการที่กรมบัญชีกลางกำหนด

(๔) จัดทำและเสนอแผนการตรวจสอบประจำปีต่ออธิการบดีก่อนเสนอคณะกรรมการตรวจสอบ เพื่อพิจารณาอนุมัติภายในเดือนสุดท้ายของปีงบประมาณ

ในกรณีที่หน่วยงานตรวจสอบภายในวางแผนการตรวจสอบที่มีระยะเวลาตั้งแต่หนึ่งปีขึ้นไปให้นำมาใช้ประกอบการพิจารณาอนุมัติแผนการตรวจสอบประจำปีด้วย

(๕) ให้ปฏิบัติงานตรวจสอบให้เป็นไปตามแผนการตรวจสอบประจำปีที่ได้รับอนุมัติตามข้อ ๔๘ (๔)

(๖) จัดทำและเสนอรายงานผลการตรวจสอบต่ออธิการบดีและคณะกรรมการตรวจสอบภายในเวลาอันสมควร และไม่เกินสองเดือนนับจากวันที่ดำเนินการตรวจสอบแล้วเสร็จตามแผนกรณีเรื่องที่ตรวจพบเป็นเรื่องที่จะมีผลเสียหายต่อทางราชการให้รายงานผลการตรวจสอบทันที

(๗) ติดตามผลการตรวจสอบ เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่หน่วยรับตรวจ เพื่อให้การปรับปรุงแก้ไขของหน่วยรับตรวจเป็นไปตามข้อเสนอแนะในรายงานผลการตรวจสอบ

(๘) ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญมาร่วมปฏิบัติงานตรวจสอบ ให้เสนอขอบเขตและรายละเอียดของงาน คุณสมบัติของผู้รับจ้าง ระยะเวลาดำเนินการ และผลงานที่คาดหวังจากผู้รับจ้างรวมทั้งข้อเสนอของโครงการของผู้รับจ้าง ให้อธิการบดีพิจารณาอนุมัติให้ว่าจ้างผู้เชี่ยวชาญต่อไป

(๙) ปฏิบัติงานในการให้คำปรึกษาแก่อธิการบดี หน่วยรับตรวจและผู้ที่เกี่ยวข้อง

(๑๐) ประสานงานกับผู้สอบบัญชี คณะกรรมการตรวจสอบ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าขอบเขตของงานตรวจสอบครอบคลุมเรื่องที่สำคัญอย่างเหมาะสมและลดการปฏิบัติงานที่ซ้ำซ้อนกัน

(๑๑) ปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบภายใน ตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการตรวจสอบและอธิการบดี

ข้อ ๔๙ ขอบเขตงานของการตรวจสอบภายในให้ครอบคลุมถึง การตรวจสอบ วิเคราะห์ รวมทั้งการประเมินความเพียงพอและประสิทธิผลของระบบการควบคุมภายใน และการบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัย ซึ่งรวมถึง

(๑) ประเมินความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงานในหน้าที่ของหน่วยรับตรวจเสนอแนะการปรับปรุงบริหารความเสี่ยง การควบคุมและการกำกับดูแลอย่างต่อเนื่อง

(๒) สอบทานระบบการปฏิบัติงานตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับหรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน รวมทั้งประกาศ ข้อกำหนดอื่นของมหาวิทยาลัย

(๓) สอบทานความถูกต้องและเชื่อถือได้ของข้อมูลการดำเนินงานและการเงินการคลัง

(๔) ตรวจสอบระบบการดูแลรักษา และความปลอดภัยของทรัพย์สินของหน่วยรับตรวจ ให้มีความเหมาะสมกับประเภทของทรัพย์สินนั้น

(๕) วิเคราะห์และประเมินความมีประสิทธิภาพ ประหยัดและคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากร

ข้อ ๕๐ ให้ผู้ตรวจสอบภายในปฏิบัติงานตรวจสอบให้เป็นไปตามมาตรฐานการตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงานภาครัฐ กรณีที่ไม่ได้กำหนดไว้ให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานสากล

ข้อ ๕๑ ให้ผู้ตรวจสอบภายในปฏิบัติตนให้เป็นไปตามจรรยาบรรณการตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงานภาครัฐตามที่กระทรวงการคลังกำหนด

ส่วนที่ ๔

หน่วยรับตรวจ

ข้อ ๕๒ ให้หน่วยรับตรวจมีหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้

- (๑) อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือแก่ผู้ตรวจสอบภายใน
- (๒) จัดเตรียมเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน รวมถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องให้ครบถ้วนสมบูรณ์ พร้อมทั้งจะตรวจสอบได้
- (๓) จัดทำบัญชีและจัดเก็บเอกสารประกอบรายการบัญชีพร้อมที่จะให้ผู้ตรวจสอบภายในตรวจสอบได้
- (๔) จัดให้มีระบบการเก็บเอกสารในการปฏิบัติงานที่เหมาะสมและครบถ้วน
- (๕) ชี้แจงและตอบข้อซักถามต่าง ๆ พร้อมทั้งหาข้อมูลเพิ่มเติมให้แก่ผู้ตรวจสอบภายใน
- (๖) ปฏิบัติตามข้อทักท้วง และข้อเสนอแนะของผู้ตรวจสอบภายใน ในเรื่องต่าง ๆ ที่อธิการบดีสั่งให้ปฏิบัติ

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจกระทำการโดยจงใจไม่ปฏิบัติ หรือละเลยต่อการปฏิบัติหน้าที่ ให้ผู้ตรวจสอบภายในรายงานต่ออธิการบดีพิจารณาสั่งการตามควรแก่กรณี

หมวด ๓

การบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายใน และความโปร่งใส

ข้อ ๕๓ สภามหาวิทยาลัย ผู้บริหาร บุคลากรมหาวิทยาลัย มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ มาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่าจะบรรลุวัตถุประสงค์ด้านการดำเนินงาน ด้านการรายงาน และด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับ โดยดำเนินการตามกรอบแนวทางในการจัดทำระบบการควบคุมภายใน ดังนี้

- (๑) การควบคุมภายในเป็นกลไกที่จะทำให้มหาวิทยาลัยบรรลุวัตถุประสงค์การควบคุมภายในด้านใดด้านหนึ่ง หรือหลายด้าน ได้แก่ ด้านการดำเนินงาน ด้านการรายงาน และด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับ

(๒) การควบคุมภายในเป็นส่วนประกอบที่แทรกอยู่ในการปฏิบัติงานตามปกติของมหาวิทยาลัยการควบคุมภายในเป็นสิ่งที่ต้องกระทำอย่างเป็นขั้นตอนและต่อเนื่อง

(๓) การควบคุมภายในเกิดขึ้นได้โดยบุคลากรของมหาวิทยาลัย ผู้บริหาร และผู้ตรวจสอบภายใน เป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการทำให้มีการควบคุมภายในเกิดขึ้น ซึ่งไม่ใช่เพียงการกำหนดนโยบาย ระบบงานคู่มือการปฏิบัติงานและแบบฟอร์มดำเนินงานเท่านั้น หากแต่ต้องมีการปฏิบัติตาม

(๔) การควบคุมภายในสามารถให้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่าจะบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดของมหาวิทยาลัย

(๕) การควบคุมภายในควรกำหนดให้เหมาะสมกับโครงสร้างและภารกิจของมหาวิทยาลัย

ข้อ ๕๔ ให้มหาวิทยาลัยจัดให้มีระบบการควบคุมภายในที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานและมีการติดตามประเมินผลและปรับปรุงการควบคุมภายในให้เพียงพอและเหมาะสม รวมทั้งมีการปฏิบัติตามอย่างต่อเนื่องในทุกระดับ โดยให้มีการประเมินผลการควบคุมภายในอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง และเสนอรายงานการประเมินผลการควบคุมภายในแก่กระทรวงเจ้าสังกัดตามระยะเวลาที่กำหนด

ข้อ ๕๕ ให้มหาวิทยาลัยจัดให้มีการบริหารจัดการความเสี่ยง เพื่อให้มีความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียว่ามหาวิทยาลัยได้ดำเนินการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสม

ข้อ ๕๖ ผู้บริหารของมหาวิทยาลัยต้องจัดให้มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการบริหารจัดการความเสี่ยงภายในองค์กร อย่างน้อยประกอบด้วย การมอบหมายผู้รับผิดชอบเรื่องการบริหารจัดการความเสี่ยง การกำหนดวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยที่ส่งเสริมการบริหารจัดการความเสี่ยง รวมถึงการบริหารทรัพยากรบุคคล

ข้อ ๕๗ มหาวิทยาลัยต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการบริหารจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสม รวมถึงมีการสื่อสารการบริหารจัดการความเสี่ยงของวัตถุประสงค์ด้านต่าง ๆ ต่อบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๕๘ การบริหารจัดการความเสี่ยงต้องดำเนินการในทุกระดับของมหาวิทยาลัย

ข้อ ๕๙ การบริหารจัดการความเสี่ยง อย่างน้อยต้องประกอบด้วย การระบุความเสี่ยง การประเมินความเสี่ยง และการตอบสนองความเสี่ยง

ข้อ ๖๐ มหาวิทยาลัยต้องจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง อย่างน้อยปีละครั้งและต้องมีการสื่อสารแผนบริหารจัดการความเสี่ยงกับผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

ข้อ ๖๑ มหาวิทยาลัยต้องมีการติดตามประเมินผลการบริหารจัดการความเสี่ยงและทบทวนแผนบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอ

ข้อ ๖๒ มหาวิทยาลัยต้องมีการรายงานการบริหารจัดการความเสี่ยงของหน่วยงาน
ต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๖๓ มหาวิทยาลัยสามารถพิจารณานำเครื่องมือการบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสม
มาประยุกต์ใช้กับหน่วยงาน เพื่อให้การบริหารจัดการความเสี่ยงของหน่วยงานเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ข้อ ๖๔ ให้สภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายใน
และความโปร่งใส โดยมีองค์ประกอบดังนี้

- (๑) กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนหนึ่งคน เป็นประธานกรรมการ
- (๒) กรรมการสภามหาวิทยาลัยหรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก จำนวนไม่เกินสี่คน เป็นกรรมการ
- (๓) รองอธิการบดีที่อธิการบดีมอบหมาย เป็นกรรมการและเลขานุการ
อาจแต่งตั้งผู้มีคุณสมบัติเหมาะสม จำนวนไม่เกิน สองคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการก็ได้

ข้อ ๖๕ คุณสมบัติคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน ประกอบด้วย

(๑) เป็นบุคคลซึ่งเป็นกลางและได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง มีความรู้ความเข้าใจ
และมีประสบการณ์เพียงพอที่จะทำหน้าที่ในฐานะกรรมการบริหารความเสี่ยง ตามภารกิจที่ได้รับ
มอบหมาย

(๒) เป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในภารกิจของมหาวิทยาลัย เป็นผู้ที่สามารถอุทิศเวลา
ในการปฏิบัติหน้าที่ และแสดงความเห็นและรายงานผลการดำเนินงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
ด้วยความเป็นอิสระและเที่ยงธรรม

(๓) คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงตามข้อ ๖๔ (๑) และ (๒) ไม่เป็นพนักงาน
มหาวิทยาลัยพะเยา ข้าราชการ หรือลูกจ้างของส่วนงานที่ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย

ข้อ ๖๖ คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน มีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

(๑) พิจารณานโยบายและแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายใน
ที่เหมาะสมมาใช้ในการบริหารจัดการความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

(๒) การบริหารจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายใน อย่างน้อยต้องวิเคราะห์และ
ระบุความเสี่ยง การประเมินความเสี่ยง ครอบคลุมถึงประเภทความเสี่ยง เช่น ความเสี่ยง
ด้านยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน ความเสี่ยงด้านการเงินและทรัพยากร
ความเสี่ยงด้านกฎหมาย ระเบียบ ความเสี่ยงด้านเหตุการณ์ภัยพิบัติ อันตราย ความเสี่ยง
ด้านธรรมาภิบาลและจรรยาบรรณ และกำหนดมาตรการที่ใช้ในการบริหารจัดการความเสี่ยง
ที่เหมาะสมต่อสภาวการณ์

(๓) ติดตามประเมินแผนบริหารจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายในและ
ทบทวนผลการบริหารจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายในอย่างสม่ำเสมอ

(๔) สอบทานประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการการบริหารความเสี่ยงและกระบวนการควบคุมภายใน เพื่อติดตามความเสี่ยงที่สำคัญ และดำเนินการจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายในอย่างเพียงพอและเหมาะสม

(๕) รายงานการบริหารจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายในของมหาวิทยาลัยต่อคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องและสภามหาวิทยาลัยอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

(๖) ปฏิบัติงานอื่นใดตามกฎหมายกำหนดหรือสภามหาวิทยาลัยมอบหมาย

ข้อ ๖๗ ให้คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี

ในกรณีที่คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในพ้นจากตำแหน่งตามวาระ แต่สภามหาวิทยาลัยยังมิได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในขึ้นใหม่ ให้คณะกรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ต่อไปพลางก่อน จนกว่าสภามหาวิทยาลัยจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในขึ้นใหม่

ข้อ ๖๘ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) กรรมการตามข้อ ๖๔ (๑) พ้นจากตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ

(๔) สภามหาวิทยาลัยมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง ด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการสภามหาวิทยาลัยทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

ข้อ ๖๙ ในกรณีที่คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในว่างลงไม่ว่าด้วยเหตุใด และยังมีได้ดำเนินการให้ได้มาซึ่งประธานกรรมการหรือกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างให้คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในประกอบด้วยกรรมการเท่าที่มีอยู่

ในกรณีที่คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ และสภามหาวิทยาลัยได้มีการแต่งตั้งให้สภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งกรรมการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในแทนภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่กรรมการผู้นั้นพ้นจากตำแหน่ง และให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน แต่ถ้าวาระการดำรงตำแหน่งเหลืออยู่น้อยกว่าเก้าสิบวัน จะไม่ดำเนินการให้มีผู้ดำรงตำแหน่งแทนก็ได้

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๓/๐ เมื่อครบหนึ่งปีนับแต่วันที่ข้อบังคับธรรมนูญมาภิบาลและจรรยาบรรณนี้มีผลใช้บังคับ ให้มหาวิทยาลัยจัดให้มีการประเมินการปฏิบัติหน้าที่หรือการปฏิบัติตามข้อบังคับธรรมนูญมาภิบาลและจรรยาบรรณนี้ พร้อมดำเนินการปรับปรุงแนวทางการปฏิบัติหรือแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับธรรมนูญมาภิบาลและจรรยาบรรณให้เหมาะสม

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่งให้มหาวิทยาลัย รับฟังความเห็นจากสภามหาวิทยาลัย ผู้บริหาร บุคลากร โดยต้องดำเนินการตามวรรคหนึ่งให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ครบหนึ่งปีของการใช้บังคับข้อบังคับว่าด้วยธรรมนูญมาภิบาลและจรรยาบรรณนี้

ข้อ ๓/๑ ให้ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการธรรมนูญมาภิบาล และจรรยาบรรณ และคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง ภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันที่ข้อบังคับนี้มีผลใช้บังคับ

ข้อ ๓/๒ การตรวจสอบภายในเรื่องใดที่ไม่ได้กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้ ให้ถือปฏิบัติ ตามการตรวจสอบภายในของส่วนราชการที่กระทรวงการคลังกำหนด รวมทั้งมาตรฐานแห่งวิชาชีพและ มาตรฐานสากลหรือที่เกี่ยวข้องโดยอนุโลม

ข้อ ๓/๓ ให้มหาวิทยาลัยดำเนินการออกข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายใน และความโปร่งใส เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุ ตามวัตถุประสงค์ ตามหมวด ๓ การบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายใน และความโปร่งใสนับแต่วันที่ ข้อบังคับนี้มีผลใช้บังคับ

ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๓

(ศาสตราจารย์เกียรติคุณ คุณหญิงไขศรี ศรีอรุณ)

นายกสภามหาวิทยาลัยพะเยา